

පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව සබරගමුව -
සති පාසල

විෂය:- :- ගණිතය

සතිය- 13 (2 වාරය)

ශ්‍රේණිය:- 8

සැකසුම :- ඇඹිලිපිටිය අධ්‍යාපන කලාපය

(ඉගෙනුම් කාලය :- පැය 4)

කාලය

21.1 හැඳින්වීම

- අප ජීවත් වන පෘථිවිය ගෝලාකාර වස්තුවක් වන අතර ගොඩබිම් හා සාගර පිහිටා ඇත්තේ එහි මතුපිට පෘෂ්ඨයේය. පෘථිවිය තම භ්‍රමණ අක්ෂය වටා භ්‍රමණය වන විට ඉර දෙසට නිරාවරණය වී ඇති කොටසට ඉර එළිය ලැබෙන නිසා එම කොටසට දහවල් කාලයත් ඉතිරි කොටසට රාත්‍රී කාලයත් ඇතිවේ. මේ අනුව එකම මොහොතක පෘථිවියේ පිහිටි එකිනෙකට වෙනස් ස්ථාන දෙකක වේලාවන් එකිනෙකට වෙනස් වේ.
- පෙළපොතේ 62, 63 පිටු අධ්‍යයනය කර පහත වචන හඳුන්වන්න.

1. උතුරු අර්ධගෝලය 2. දකුණු අර්ධගෝලය 3. සමකය 4. අක්ෂාංශ 5. දේශාංශ

21.2 අක්ෂාංශ හා දේශාංශ

- පෙළපොතේ 64 පිටුව අධ්‍යයනය කර පහත වචන හඳුන්වන්න.
- 1. ග්‍රීනිච් මධ්‍යාහ්න රේඛාව 2. නැගෙනහිර දේශාංශ 3. බටහිර දේශාංශ
- එකම දේශාංශයක පිහිටි ඕනෑම ස්ථානයක යම් මොහොතක වේලාව එකම වේ. පෘථිවිය බටහිර සිට නැගෙනහිරට දේශාංශ 1^0 ක පරතරය තුළ වේලාවේ වෙනස මිනිත්තු 4 ක් වන අතර, දේශාංශ 15 කින් භ්‍රමණය වීමට යන කාලය පැය 1ක් වේ. පෘථිවිය දේශාංශ 15^0 බැගින් කාල කලාප 24 කට බෙදා ඇත.

21.3 ස්ථානීය වේලාව

- දී ඇති මොහොතක ග්‍රීනිච් නගරයේ වේලාව ග්‍රීනිච් මධ්‍යාහ්න වේලාව (Greenwich Mean Time- GMT) ලෙස හැඳින්වේ. දී ඇති මොහොතක ග්‍රීනිච් මධ්‍යාහ්න වේලාව පදනම්කරගෙන ස්ථානයක එම ස්ථානයේ දේශාංශයට අනුව ගණනයකරන කාලය එම ස්ථානයේ ස්ථානීය වේලාව යැයි කියනු ලැබේ.
- 65 පිටුව අධ්‍යයනය කරන්න.

21.4 කාල කලාපවලට අනුව යම් ස්ථානයක සම්මත වේලාව

- එකම කාල කලාපයක ඇති ස්ථානවල එකම මොහොතක එකම වේලාවක් ඇති බවට සලකයි.
- 66, 67 හා 68 පිටු අධ්‍යයනය කර කාල කලාප, කාල කලාප වෙනස් වන විට වේලාව වෙනස් වන ආකාරය, ජාත්‍යන්තර දින රේඛාව, එම රේඛාව හරහා යන විට දිනය වෙනස් වන ආකාරය අවබෝධ කර ගන්න. 69, 70, 71, 72 පිටු අධ්‍යයනය කර 21.1 අභ්‍යාසය කරන්න.